Nr 1598

av herrar Henmark och Taube
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:17 med förslag till lag om hälso- och miljöfarliga varor, m. m.

Den i rubricerad proposition föreslagna lagen kommer säkerligen att fylla ett väsentligt behov i vårt samhälle och är enligt vårt förmenande i stort sett väl avvägd. Endast på tvenne punkter yrkar vi på skärpning eller precisering av föreslagen lydelse.

I § 10 angives att Konungen skall meddela bestämmelser om skyldighet för myndighet att på begäran meddela beslut huruvida ämne, beredning eller annan vara är att anse som hälso- eller miljöfarlig. Även om denna lydelse innebär ett kompromissartat tillmötesgående av de tre reservanternas syn på responsaskyldigheten och remissinstansernas kritik av utredningens ställningstagande i detta avseende, kan vi icke anse att den är tillfredsställande. Enligt vårt förmenande bör *lagen* föreskriva en bestämd skyldighet att avgiva utlåtande, även om detta måste omgärdas av villkor av olika slag. Som motivering vill vi anföra följande skäl:

1. Även om myndigheternas begränsade laboratoriekapacitet kan försvåra möjligheterna att göra omfattande undersökningar, så måste dock konstateras att det enskilda företaget, som är intresserat av en produktutveckling, regelmässigt har *ännu mindre* möjligheter att genomföra dylika. Omöjligheten att erhålla ett utlåtande kan härigenom verka hämmande på utvecklingsarbetet med en produkt, som möjligen kan bli av stor betydelse för vårt näringsliv.

2. Om produktutvecklaren, trots risken att sedan produkten kommit i marknaden få den förklarad som miljöfarlig, fortsätter utvecklingsarbetet och skapar kapacitet för tillverkning och marknadsföring och produkten sedan klassas som miljöfarlig, blir beslutet sannolikt ett förkrossande slag för tillverkaren, framför allt om det rör ett mindre företag, och en kapitalförstöring som även från samhällets synpunkt måste bedömas som icke önskvärd.

Den andra frågan, som enligt vårt förmenande brister i klarhet och precision, är kontrollfrågan. Lagen talar om tillsyn och tillsynsmyndighet utan att angiva vem som skall vara tillsynsmyndighet, vad den skall benämnas eller hur den skall sammansättas. Enligt lagförslagets § 11 skall Kungl. Maj:t besluta angående dessa saker. Vi anser det olämpligt att riksdagen ställs helt vid sidan om upprättandet och sammansättningen av samt benämningen på ett nytt centralt ämbetsverk, som det här är fråga om.

Samma oklarhet gäller kontrollen på de regionala och lokala planen. Den enda myndighet som enligt lagen får en konkret uppgift är polismyndigheten, som det åligger att lämna den handräckning som

behövs för utövande av tillsyn. Departementschefen framhåller att på regionala planet bör såväl yrkesinspektionen som länsstyrelsen engageras. Yrkesinspektionen har enligt departementschefen fått sådan förstärkning att denna uppgift bör kunna lösas. Men länsstyrelserna har åtminstone i vissa län en sådan belastning på miljövårdsdetaljer att ytterligare uppgifter icke kunna lösas utan personalförstärkning. Det är självfallet icke möjligt att lämna förslag till lösning. Vi anser emellertid att även om ikraftträdandet av lagen skulle fördröjas några månader, skulle vinsten av ett genomarbetat och preciserat förslag till kontroll och ansvarsfördelning på samtliga plan väl uppväga de med fördröjningen förenade nackdelarna.

Med hänsyn till ovanstående hemställes

att riksdagen beslutar

1. att hemställa hos Kungl. Maj:t om ändring av § 10 i den föreslagna lagen om hälso- och miljöfarliga varor på sätt i motionen angives,
2. att § 11 omarbetas och utvidgas på sådant sätt att det klart framgår vem som äger tillsynsansvar på central, regional och lokal nivå.

Stockholm den 8 mars 1973

MARTIN HENMARK (fp) MAGNUS TAUBE (fp)